

**LOKALNI PROGRAM KULTURE
OBČINE GORNJI GRAD ZA OBDOBJE
2014 - 2017**

Julij 2014

KAZALO

1. UVOD	3
2. NALOGE IN CILJI OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE	4
2.1. NALOGE OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE	4
2.2. CILJI OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE	4
2.2.1. Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost	4
2.2.2. Ohranitev obstoječega kulturnega standarda in njegova postopna nadgraditev	4
2.2.3. Financiranje kulturnih dejavnosti skladno z zakonom	5
2.2.4. Zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti	5
2.2.5. Zagotavljanje pogojev za razvoj kulturno-umetniške ustvarjalnosti občanov	5
2.2.6. Dvig kulturne ravni in konkurenčnosti ponudbe	5
2.2.7. Predstavljanje naravne in kulturne dediščine	5
3. SEDANJE STANJE NA PODROČJU KULTURE Z OPREDELITVIJO CILJEV	6
3.1. INSTITUCIONALIZIRANA KULTURA	6
3.1.1. Osrednja knjižnica Mozirje, Knjižnica Gornji Grad	6
3.1.2. Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Mozirje	8
3.1.3. Muzejske zbirke	9
3.2. LJUBITELJSKA KULTURA	10
3.2.1. Kulturno društvo Gornji Grad	10
3.2.2. Kulturno društvo Bočna	12
3.2.3. Kulturno društvo Lojze Savinšek Nova Štifta.....	13
3.2.4. Kulturno društvo Godba Zgornje Savinjske doline Mozirje	14
3.2.5. Kulturno društvo Pušeljci	15
3.2.6. Kulturno društvo Čar	15
3.3. KULTURNI PROGRAMI	16
3.3.1. Glasbena šola Nazarje	16
3.3.2. Osnovna šola Gornji Grad	18
3.4. OSTALA KULTURA	19
3.4.1. Turistično društvo Gornji Grad	19
3.4.2. Čebelarski praznik	19
4. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA V OBČINI GORNJI GRAD	21
5. PRORAČUNSKO FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI	22
5.1. SREDSTVA ZA DELOVANJE	22
5.2. SREDSTVA ZA DELOVANJE OSTALIH DRUŠTEV	22
6. POSTOPKI LETNEGA NAČRTOVANJA IN POROČANJA ZA KULTURNE DEJAVNOSTI	23
7. DOLGOROČNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE V OBČINI GORNJI GRAD	23
8. VIRI	23

1. UVOD

Lokalni program kulture Občine Gornji Grad je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike za obdobje 2014-2017. Lokalni program za kulturo Občine Gornji Grad opredeljuje prioritete in smernice na področju kulture, cilje in ukrepe za doseg te ciljev, načrtuje investicijsko vzdrževanje v javno kulturno infrastrukturo.

Pravna podlaga za sprejem lokalnega programa kulture je 14. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07-UPB, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13), ki določa, da lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let.

Občina Gornji Grad je lokalni program kulture pripravila v sodelovanju s predstavniki institucionaliziranih kulturnih organizacij in društev. Omenjeni predstavniki so za posamezno področje kulture pripravili razvojne usmeritve z opredelitvijo srednjeročnih ciljev.

Lokalni program kulture Občine Gornji Grad povzema kulturno tradicijo posameznih institucionaliziranih kulturnih organizacij v občini Gornji Grad, opredeljuje naloge in cilje občine na področju kulture ter javno kulturno infrastrukturo v Občini Gornji Grad, definira proračunsko financiranje kulturnih dejavnosti, postopke letnega načrtovanja in poročanja za kulturne dejavnosti ter predstavlja dolgoročni pogled na razvoj kulture v občini Gornji Grad. Na koncu je predstavljen dolgoročni pogled na razvoj kulture v Občini Gornji Grad za štiriletno obdobje ter usmeritve za uresničitev zastavljenih ciljev.

Namen tega dokumenta je služiti kot ustrezna strateška podlaga za izvajanje kulturne politike in iz nje izhajajočih ukrepov v naslednjem razvojnem obdobju 2014-2017, hkrati pa bo predstavljal skupni temelj za usklajeno in premišljeno delovanje vseh udeležencev na področju kulture in javnih politik v Občini Gornji Grad.

Lokalni program za kulturo Občine Gornji Grad se lahko v obdobju 2014 - 2017 spreminja in prilagaja.

Lokalni program kulture sprejme Občinski svet občine Gornji Grad.

2. NALOGE IN CILJI OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE

2.1. NALOGE OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE

Javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije in slovenskega naroda, za katerega skrbijo Republika Slovenija in lokalne skupnosti. Javni interes za kulturo se uresničuje predvsem z zagotavljanjem pogojev za:

- ohranjanje kulturne dediščine,
- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin in izboljšanje pogojev za delovanje kulturnih dejavnosti,
- kulturno raznolikost,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor.

Naloge občine na področju kulture so navedene v 66. členu Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo:

Občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, kakor določa posebni zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.

Ne glede na prejšnji odstavek občina zagotovi tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine, kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine.

2.2. CILJI OBČINE GORNJI GRAD NA PODROČJU KULTURE

2.2.1. Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost

Dostopnost kulture ne sme biti bistveno pogojena s socialnim statusom posameznika, zato je zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost ena izmed prioritet kulturne politike Občine Gornji Grad na vseh področjih kulture. Zato je potrebno:

- zagotavljati ustrezno skrb za optimalno delovanje in razvijanje javne kulturne infrastrukture,
- zagotavljati dostopnost javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev s področja kulture,
- zagotavljati ustrezne kadre in programe ter izvajanje skupnih projektov,
- vključevanje in povezovanje z drugimi gospodarskimi dejavnostmi (turizem, izobraževanje),
- koriščenje sistemskih virov financiranja s strani države,
- razvoj kulture in ohranjanje kulturne ter druge dediščine,
- zagotavljati kvalitetne in zadostne programe, tudi z iskanjem sponzorjev in donatorjev.

2.2.2. Ohranitev obstoječega kulturnega standarda in njegova postopna nadgraditev

- financiranje kulturnih dejavnosti v okviru obstoječih proračunskih postavk na področju kulture in pomoč v primeru preseganja zastavljenega plana dela,
- ohranitev obsega kulturnih vsebin in dodajanje novih vsebin,
- povečevanje deleža samofinanciranja pri izvedbi novih vsebin.

2.2.3. Financiranje kulturnih dejavnosti skladno z zakonom

- priprava finančnih načrtov za področje kulture z upoštevanjem financiranja javnih služb v višini zakonsko opredeljenih osnov, ki vključujejo stroške delovanja zavodov, stroške za plačilo dela v skladu s kadrovskim načrtom in programske materialne stroške ter stroške za investicijsko vzdrževanje prostorov in nakup opreme,
- izvedba neposrednih pozivov za javne zavode,
- izvedba javnih razpisov ter javnih pozivov za ljubiteljske kulturne dejavnosti.

2.2.4. Zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti

- ohranjanje infrastrukture na področju kulture,
- Muzejske zbirke: ureditev muzejske zbirke v Šteklju.

2.2.5. Zagotavljanje pogojev za razvoj kulturno-umetniške ustvarjalnosti občanov

- omogočiti dostopnost in članstvo v društvih,
- spodbujanje ustvarjalnosti preko izvedbe javnih razpisov in pozivov za financiranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, programov in projektov,
- sodelovanje pri pripravi in izvajanju programov Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Mozirje.

2.2.6. Dvig kulturne ravni in konkurenčnosti ponudbe

- celovit pristop pri vzgoji občanov, predvsem kulture mladih (multi-medijska podoba kulturnih dogodkov, plakatiranje, sodelovanje s šolami),
- vzgoja in izobraževanje občanov, ki pripravljajo kulturno ponudbo.

2.2.7. Predstavljanje naravne in kulturne dediščine

Naravna in kulturna dediščina predstavljata v občini Gornji Grad pomemben potencial za turistični razvoj občine. Zato je potrebno:

- zagotavljati sredstva za obnovo kulturne dediščine,
- zagotoviti dostopnost do informacij o kulturni dediščini.

3. SEDANJE STANJE NA PODROČJU KULTURE Z OPREDELITVIJO CILJEV

Kulturno dejavnost v občini Gornji Grad ločimo na štiri področja. Prvo področje je tako imenovana institucionalizirana kultura, drugo področje zajema ljubiteljsko kulturo, tretje področje predstavljajo kulturni programi, četrto področje pa ostala kultura, kjer so zajeti posamezni kulturni projekti.

Opis sedanjega stanja na področju kulture je povzetek gradiv, ki so jih pripravili predstavniki kulturnih organizacij in programov. Navedeni so tudi posamezni cilji, kot jih vidijo ustvarjalci na področju kulture, vendar pa vsi ne pomenijo prioritete za občino Gornji Grad. To poglavje je namenjeno prikazu stanja na posameznem področju kulture z vidika posameznih ustvarjalcev in razširjeno z cilji, h katerim naj bi posamezni nosilci stremeli.

3.1. INSTITUCIONALIZIRANA KULTURA

Pod institucionalizirano kulturo so uvrščene institucije, katerih osnovna dejavnost je kultura.

3.1.1. Osrednja knjižnica Mozirje, knjižnica Gornji Grad

Osrednja knjižnica Mozirje je splošna knjižnica, ustanovljena leta 2003 kot samostojni javni zavod na osnovi Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1), (Ur. l. RS, št. 87/2001). Kot strokovno organizirana institucija, ki jo je ustanovila takratna Kulturna skupnost Mozirje pa knjižnica sicer deluje od 1. junija 1973.

Javno službo na področju knjižničarstva opravlja na območju vseh sedmih občin Zgornje Savinjske doline: Občine Mozirje, Občine Nazarje, Občine Rečica ob Savinji, Občine Ljubno, Občine Gornji Grad, Občine Luče, Občine Solčava za skupaj približno 16.300 prebivalcev.

V njeni sestavi delujejo krajevne knjižnice v vseh občinskih središčih, upravlja pa tudi z Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani ter z Zbirko Aleksandra Videčnika.

Osrednja knjižnica Mozirje je kulturna ustanova, ki v svojem poslanstvu opredeljuje neomejen brezplačen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter dostop do informacijskih in kulturnih storitev v obsegu, kot jih določata področni zakon in ustanovitveni akt, in to za vse prebivalce, ki živijo in delajo na območju knjižnice.

Kot javna služba knjižnica zbira, obdeluje, hrani, posreduje ter omogoča uporabo knjižničnega gradiva in informacij v skladu s potrebami prebivalcev. S tem omogoča, da se uporabniki informirajo, dopolnjujejo svoje znanje, se vseživljenjsko izobražujejo, kakovostno izkoriščajo svoj prosti čas, se navajajo na uporabo novih medijev in informacijskih virov.

Knjižnici je z ustanovitvenim aktom in področnim zakonom naložena tudi domoznanska dejavnost, ki zajema zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje gradiva, ki predstavlja naše kraje in dejavnost ljudi tako v preteklosti kot sedanjosti. V okviru te dejavnosti deluje v mozirski knjižnici oddelek Domoznanska čitalnica, kjer se hrani, obdeluje in uporabnikom posreduje domoznansko gradivo, ki priča o identiteti prebivalcev Zgornje Savinjske doline.

Opis stanja

Naloge, ki jih mora knjižnica izvajati, so opredeljene z Zakonom o knjižničarstvu (ZKnj-1), (Ur. l. RS, št. 87/2001) in Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Mozirje (Ur. l. RS, št. 76/2009). Pogoji za izvajanje javne službe so podrobno opredeljeni v Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12) in v Uredbi o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/2003).

Za aktualnost knjižnične zbirke skrbi knjižnica z rednim odpisom zastarelega in poškodovanega gradiva, omogoča enostaven, brezplačen in učinkovit dostop do uporabe te zbirke in do uporabe informacijskih virov ter sodeluje v medknjižnični izposoji z vsemi knjižnicami v Sloveniji. Med svoje aktivne člane zajema 24,4% oz. 3.980 prebivalcev na območju lokalne knjižnične mreže. Poleg rednih dogodkov (predavanja, literarni večeri ipd.)

knjižnica organizira posebne oblike dejavnosti za otroke in odrasle z namenom vzpodbujanja in razvijanja bralne kulture ter informacijske pismenosti.

Ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva

Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015), ki jih je 21. aprila 2005 sprejel Nacionalni svet za knjižnično dejavnost v knjižnični zbirki določajo 4 knjige in 0,4 enote neknjižnega gradiva na prebivalca ter vsaj 100 naslovov periodike. Večino izmed teh določil knjižnica dosega, za 0,1 enoto na prebivalca je potrebno povečati še nakup neknjižnega gradiva.

Ustrezen prostor in oprema

Razpoložljivi prostori v Knjižnici Mozirje in v vseh krajevnih knjižnicah merijo okoli 868 in so izpod normativov in standardov, ki veljajo za splošne knjižnice. Velikost knjižnice namreč pogojujejo število in struktura prebivalcev na območju, število enot knjižničnega gradiva in vloga, ki jo ima knjižnica na svojem območju. V nekaterih krajevnih knjižnicah prostori delno ustrezajo, medtem ko so v drugih odločno premajhni. Tudi v Knjižnici Mozirje prostorski pogoji niso zadovoljivi v oddelku prostega pristopa do gradiv; v čitalnici in na mladinskem oddelku. Za optimalno delovanje vseh servisov bi bilo potrebno večje število čitalniških sedežev in računalniških delovnih mest.

Gradivo v knjižnici še ni zaščiteno pred krajo, kar je tudi pogoj za uvedbo knjigomata, ki bi strokovnim delavcem knjižnice omogočil več časa za delo z uporabniki.

Ustrezno število ustrezno usposobljenih delavcev

Strokovni knjižnični delavci so delavci z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, ki opravljajo strokovna knjižnična dela, imajo strokovno knjižnično znanje, pridobljeno s formalnim ali z dopolnilnim izobraževanjem in strokovni bibliotekarski izpit. Glede na število zaposlenih knjižnica zaradi kadrovske podhranjenosti zaostaja za 3,3 strokovnega delavca.

Upravni knjižnični delavci: v knjižnici je sistemizirano delovno mesto direktor(-ica).

Cilji v obdobju 2014-2017

Glede na analizo stanja in načrtovanje razvoja knjižnične dejavnosti so v Osrednji knjižnici Mozirje v obdobju 2014–2017 opredeljeni naslednji cilji:

- pridobitev ustreznih prostorov in opreme za Knjižnico Mozirje, Knjižnico Nazarje in Knjižnico Luče,
- povečati odprtost Knjižnice Mozirje ob sobotah za pet ur; Knjižnice Nazarje in Knjižnice Gornji Grad,
- zaposlitev vsaj enega strokovnega delavca – brez ustreznega kadra je nerealno pričakovati rast in razvoj knjižnice v lokalnem okolju,
- dosledno skrbeti za kakovostno in ažurno nabavo knjižničnih gradiv na vseh nosilcih zapisa, ki jih definira zakonodaja,
- izposoja in promocija elektronskih knjig,
- informacijsko opismenjevanje uporabnikov – zaradi poglobljenih socialnih razlik ima knjižnica s tovrstnim izobraževanjem poudarjen socialni predznak,
- digitalizacija domoznanskega gradiva,
- povečati izposajo, obisk knjižnice in delež aktivnih članov knjižnice na 27%,
- uvedba knjigomata za vračanje in izposajo gradiva ter zaščita gradiva z RFID čipi
- izvajanje različnih oblik spodbujanja branja,
- organiziranje raznolikih prireditev za različne interese obiskovalcev,
- krepitev obstoječih in vzpostavljanje novih partnerstev z institucijami, zavodi, društvi,

- sodelovanje pri vnosu domoznanskih vsebin v portal Kamra in spletni biografski leksikon celjskozasavski.si.

Krajevna knjižnica Gornji Grad

V okviru Knjižnice Mozirje je knjižničarstvo v Gornjem Gradu zaživelo 11. novembra 1976. Hkrati je bila knjižnica v Gornjem Gradu prva krajevna knjižnica v mreži naših knjižnic. Del knjižnega gradiva smo prevzeli od Prosvetnega društva Gornji Grad, ostalo gradivo je bilo izbrano iz skupne zbirke osrednje knjižnice. Vse gradivo je danes strokovno urejeno v okolju COBISS in s tem pripravljeno za avtomatizirano izposajo.

Knjižnica je svoj prostor najprej dobila v pritličju Kulturnega doma, po preureditvi pa se je preselila v prvo nadstropje, kjer je bilo na voljo približno 30 m² površine. Takrat je knjižna zbirka štela od 1.000 do 3.000 knjižnih enot, z novostmi se je dopolnjevala dva do trikrat letno. Danes knjižnice prevzemajo nove naloge informacijskega centra v kraju, to je dajanje in posredovanje informacij iz najrazličnejših medijev, zato je bila odločitev občine, da uredi nov in moderno opremljen prostor, prava. Knjižnica se je preselila v Dom starejših občanov. V pritličju stavbe je urejen prostor v izmeri 69 m², kjer smo uredili oddelek za odrasle, mladinski oddelek ter videoteko. Urejena je avtomatizirana izposoja, za uporabnike in bralce je omogočen dostop do svetovnega spleta, imajo pa tudi možnost barvnega tiskanja oziroma skeniranja. Slavnostna otvoritev nove knjižnice je bila 23. junija 2003.

V letu 2012 je knjižnična zbirka štela 6.951 enote. Na novo smo kupili 286 enot. Število članov je 315, od tega 109 predšolskih in osnovnošolskih otrok, 23 dijakov, 29 študentov, 90 zaposlenih, 24 nezaposlenih ter 47 upokojencev. V letu 2012 se je na novo vpisalo 43 članov. Vsi člani so knjižnico Gornji Grad obiskali 3.874- krat, izposodili pa so si 10.604 enot gradiva.

Cilji v obdobju 2014-2017

- povečati izbor kakovostnega knjižničnega gradiva,
- povečati odpiralni čas knjižnice,
- organizirati ogledne in predstavitve knjižnice za skupine predšolskih otrok,
- izvajati bibliopedagoške ure za učence Osnovne šole Gornji Grad in podružničnih osnovnih šol
Bočna in Nova Štifta ter jih seznaniti z uporabo računalniškega programa COBISS,
- organizirati literarna srečanja za najstnike.

3.1.2. Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Mozirje

Območna izpostava Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Mozirje (v nadaljevanju JSKD OI Mozirje) je ena izmed 59 izpostav Slovenije, ki deluje za področje celotne Zgornje Savinjske doline, kjer povezuje in nadgrajuje delovanje kulturnih društev, skupin teh društev in posameznikov na področju sedmih občin – Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Gornji Grad, Ljubno, Luče in Solčava. Z izpostavami Velenje, Žalec, Celje, Laško, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Rogaška Slatina se združuje v eno izmed desetih medobmočij, in sicer v Celjsko koordinacijo.

Programi izpostave, ki se izvajajo za področje ljubiteljske kulture zajemajo pregledna srečanja in revije po posameznih področjih delovanja kulturnih društev ter izobraževanja po posameznih področjih. V okviru JSKD OI Mozirje se pripravljajo programi in projekti s področja glasbene dejavnosti (vokalna), gledališča, folklorne, likovne dejavnosti, literature ter večzvrstno (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom ...) dejavnost, v prihodnje pa je cilj vzpodbuditi delovanje tudi na filmskem in plesnem področju, ki je v dolini trenutno najmanj razvito.

Vloga in naloga OI je predvsem nudenje strokovne podpore društvom na aktivnih področjih in zaznavanje potreb po izobraževanju in razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite, oziroma so v manjšini.

Vsakoletno se v okviru Sklada pripravljajo prireditve, ki so namenjene predstavitvi, primerjavi in vrednotenju dosežkov ljubiteljskih kulturnih društev in skupin, katerih nastope spremljajo strokovnjaki za ustrezna področja, ki analizirajo predstavljeno delo in svetujejo metode dela, hkrati pa izbirajo kvalitetne kandidate za udeležbo na prireditvah medobmočne oz. državne ravni. Povezovalni programi in projekti se tako izvajajo skozi vse leto, da pa poteka delo izpostave čimbolj povezano z okoljem skrbi, da se območne dejavnosti selijo iz občine v občino, kar omogoča, da na vseh projektih sodelujejo člani vseh skupin iz vseh kulturnih društev, kot tudi drugi izvajalci in ponudniki prostočasnih aktivnosti (osnovna šola, glasbena šola, knjižnica, muzej, ostala društva,..). Prav tako pa izpostava sodeluje in nudi pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev kulturnim društvom.

Cilji v obdobju 2014-2017

- skrbeti za ohranjanje in razvoj ljubiteljske in profesionalne kulture na območju vseh sedem občin;
- spodbujati kulturno ustvarjalnost;
- povečati odziv kulturnih ustvarjalcev na letnih srečanjih, prireditvah in revijah;
- vzpodbujanje kvalitetnih programov društev ter predstavitev širši javnosti;
- ohranjanje in razvijanje strokovnega svetovanja društvom v smislu motiviranja za aktivno sodelovanje pri kulturnih projektih in programih;
- spodbujanje k razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite oz. so v manjšini;
- aktivno sodelovanje s šolskimi ustanovami in spodbujanje sodelovanja otrok in učiteljev v kulturnih programih sklada ter drugimi ponudniki prostočasnih aktivnosti;
- sodelovanje s profesionalnimi institucijami in strokovnimi delavci na področju kulture.

3.1.3. Muzejske zbirke

Gornjegrajske muzejske zbirke se nahajajo v dveh stavbah, ki sta nekoč sestavljali širši kompleks škofovske rezidence. Matična stavba, imenovana Štekl, ki se nahaja ob zvoniku katedrale, je bila zgrajena leta 1578 kot obrambni in obenem vhodni stolp v utrjen kompleks graščine Gornji Grad. V pritličju je galerija, zgornji prostori pa so namenjeni naslednjim muzejskim zbirkam: Etnološka zbirka, Jamnikova zbirka, etnološka zbirka Šokatnikove domačije, zbirka fosilov in kamnin. Ekspoziti v etnološki zbirki so bili zbrani v Gornjem Gradu in okolici. Tistih, ki izvirajo izven meja občine, predvsem Radmirja in Nazarij, je sorazmerno malo. Ekspoziti so razstavljeni v vseh treh nadstropjih, tudi na podstrešju. Verska zbirka je sicer v posebnem prostoru, vendar pa tovrstnih predmetov ne manjka niti v etnološki zbirki. Šokatnikova domačija, ki je od Gornjega Gradu oddaljena le 15 minut hoje, je ohranila številne starine, ki so se nabrale pri hiši tekom let in so jih skrbno hranili, npr. tudi stare statve iz leta 1846. V zbirki domačina Antona Jamnika, vsestranskega človeka, ki se je ukvarjal z urarstvom in fotografijo, izumil in izdelal pa je tudi različne naprave za vsakdanjo rabo. Poleg tega je izdelal številne glasbene instrumente. Sicer pa so v zbirki v Šteklju le predmeti, ki so se ohranili na njegovem domu.

V pritličju ostanka škofovskega dvorca Pod Velbom, ki je povezan s katedralo, so preostale tri zbirke: Verska zbirka, zbirka vizitk in nekrajevskih razglednic, zbirka občine Gornji Grad na starih fotografijah. Verska zbirka je bila ustanovljena kot zbirka starih podob. Teh je sedaj 1300. Poleg tega je razstavljenih še skoraj 100 molitvenikov, med njimi tudi Baragove in Slomškove. Tu je še precej nabožnih slik, razpel, porcelanastih kipcev, in drugih ekspozitov z nabožno vsebino. V zbirki nekrajevskih razglednic so predvsem razglednice iz prvih dvajsetih

let 20. stoletja, potem ko so se leta 1898 sploh pojavile. Najstarejša v zbirki je nemška novoletna razglednica iz leta 1827, najstarejša s slovenskim napisom pa iz leta 1863. Med razglednicami tako med drugim najdemo pokrajinske, voščila, čestitke, božično-novoletne, velikonočne, iz časa I. svetovne vojne, tiste z žensko in otroško tematiko. Tu so tudi stare razglednice in fotografije Gornjega Gradu, pa tudi Nove Štifte in Bočne.

Cilji v obdobju 2014-2017

- preureditev in inventarizacija muzejskih predmetov oziroma eksponatov.
- izdaja promocijskih materialov,
- direktno obveščanje posameznim ciljnim skupinam,
- sodelovanje s turističnimi ponudniki,
- izvedba vodenj za odrasle in šolske skupine po stalni muzejski razstavi.

3.2. LJUBITELJSKA KULTURA

3.2.1. Kulturno društvo Gornji Grad

Zgodovina Kulturnega društva Gornji Grad sega v daljno leto 1880, ko so zavedni Gornjegrajci ustanovili narodno čitalnico. Torej bomo v letu 2015 praznovali 135 letnico kulturnega delovanja v Gornjem Gradu. V kraju se vse od takrat v različnih oblikah izvaja kulturna dejavnost. V zadnjem obdobju je najbolj dejavna gledališka skupina, nič manj pa ni pomembno dogajanje v galeriji "Štekl" in tudi na ostalih področjih.

Iz razpoložljivih podatkov je Kulturno društvo najstarejše društvo v občini Gornji Grad. Vendar pa tudi tako častitljiv jubilej ne pomeni dosti, če nebi bilo v delovanju društva skritih ogromno število ljudi, ki so v vsaki dobi dajali svoj pečat in pa seveda nepregledno število ur, ki so jih ti ljudje porabili za kulturne dejavnosti. Po vojni so krajanji postavili Zadružni dom in leta 1961 je društvo prevzelo v upravljanje tako imenovani kino "DOM". Od leta 1945 smo gornjegrajski gledališčniki na oder postavili več kot 80 premier, kar pomeni vsako leto nova igra, nekaj sezon pa je bilo takih, da so se predstavili z dvema ali celo tremi igrami. Zadnja leta smo deležni tudi izredno dobrih kritik s strani selektorjev iz Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in sicer v sklopu Linhartovih srečanj (nekaj naših članov je dobilo priznanja za odigrane vloge v predstavah, ki smo jih prijavi na srečanje).

Letos mineva 19 let od odprtja galerije "ŠTEKL", pred tem pa je bilo pod okriljem našega društva organiziranih že lepo število razstav, ki so našle svoje mesto v avli kulturnega doma. V vseh teh letih smo skrbeli, da prostori galerije niso samevali, ampak so si vsa ta leta v poletnih mesecih podajali roke številni umetniki najrazličnejših smeri. Vsako leto v povprečju organiziramo sedem razstav.

Pred tremi leti smo prvič pripravili etno večer, ki smo mu naredili ime "Glej lušno je pr' nas" s srečanjem folklornih skupin. Etno večer tradicionalno zaključuje tudi dogodke v mesecu kulture, ki se odvijajo po celotni Zgornji Savinjski dolini. Etno večer predstavlja eksplozijo plesov različnih kultur na gornjegrajskem odru. Etno večer pripravljata in povezujeta člana gornjegrajskega kulturnega društva Petra Strmšek in Tomaž Čretnik (letos sta med drugim tudi za organizacijo Etno večera prejela občinski priznanji). Veliko truda v dogodek vložijo tudi številni drugi člani Kulturnega društva. Težnja je, da ta dogodek tradicionalno ostane na programu.

Pred petimi leti smo v sklopu društva ustanovili tudi literarno skupino, ki v našo sredo vsako leto pripelje kakšnega zanimivega gosta, ki ga predstavimo na literarnem večeru. Pripravlja tudi bralne uprizoritve, ki so poseben način podajanja dramskih del našim obiskovalcem. V enem koledarskem letu v povprečju pripravi literarna skupina tri oz. štiri dogodke.

V letu 2010 smo skupaj z KUD Utrip, Savinjskimi novicami in OI JSKD Mozirje uspeli združiti vse Zgornje Savinjske občine v skupnem projektu – spominski dnevi in nagrade EMS. Prvi spominski dan oz. spominsko srečanje Edija Mavriča Savinjčana na temo "Pesništvo v Zgornji Savinjski dolini" je potekalo ob praznovanju 130 letnice kulturnega delovanja v Gornjem Gradu. Pri delu odbora aktivno sodelujemo, tako je letos že zaključen tretji razpis, katerega zaključna prireditev bo septembra v Solčavi.

Glede na evidenco zadnjih petih let, pripravimo letno v povprečju kar 27 različnih dogodkov, kar prav gotovo ni zamerljiv podatek.

Trenutna aktivnost društva

Trenutno smo pripravili tri dogodke v sklopu praznovanja občinskega praznika Občine Gornji Grad. V pripravi je nova otvoritev razstave v Šteklju, ko bo konec julija. Potekajo že intenzivne priprave na novo gledališko sezono (z vajami bomo predvidoma začeli konec avgusta). Literarna skupina pripravlja tri dogodke, ki bodo v septembru oz. v oktobru letos. V naslednji točki so opredeljene še vse ostale dejavnosti do konca leta 2014 (skladno s programom, ki smo ga prijavi na Letni program kulture 2014 Občine Gornji Grad).

Cilji v obdobju 2014-2017

Leto 2014

- v jeseni 2014 bomo pripravili tri literarne dogodke
- na Menini pripravljamo manjšo slovesnost v spomin pokojnega Nandka Volovška – letos mineva 50 let od njegove prerane smrti
- od julija do oktobra bodo še štiri otvoritve likovnih razstav
- v novembru je planirana premiera nove predstav
- v novembru se bomo udeležili izobraževanja na področju gledališke igre
- v decembru načrtujemo nekaj ponovitev in gostovanj z novo predstavo vključno s promocijo občine
- pridobivanje novih aktivnih članov društva

Leto 2015

- v prvih mesecih 2015 načrtujemo gostovanja z novo predstavo vključno s promocijo občine
- prvo soboto v marcu bomo organizirali 4. Tradicionalni etno večer
- od aprila do novembra bomo predvidoma organizirali sedem likovnih razstav
- literarna skupina bo organizirala tri oz. štiri literarne večere z gosti
- pripravili bomo dva oz. tri dogodke v okviru občinskega praznika
- jeseni bomo na oder postavili novo gledališko predstavo ter z njo gostovali v občini in izven nje (gostovanja izven občine vključujejo tudi promocijo občine)
- udeležili se bomo izobraževanj, ki nam bodo v pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodkov
- pridobivanje novih aktivnih članov društva

Leto 2016

- v prvih mesecih 2016 načrtujemo gostovanja z novo predstavo vključno s promocijo občine
- prvo soboto v marcu bomo organizirali 5. Tradicionalni etno večer
- od aprila do novembra bomo predvidoma organizirali sedem likovnih razstav
- literarna skupina bo organizirala tri oz. štiri literarne večere z gosti
- pripravili bomo dva oz. tri dogodke v okviru občinskega praznika
- jeseni bomo na oder postavili novo gledališko predstavo ter z njo gostovali v občini in izven nje

(gostovanja izven občine vključujejo tudi promocijo občine)

- udeležili se bomo izobraževanj, ki nam bodo v pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodkov
- pridobivanje novih aktivnih članov društva

Leto 2017

- v prvih mesecih 2017 načrtujemo gostovanja z novo predstavo vključno s promocijo občine
- prvo soboto v marcu bomo organizirali 6. Tradicionalni etno večer
- od aprila do novembra bomo predvidoma organizirali sedem likovnih razstav
- literarna skupina bo organizirala tri oz. štiri literarne večere z gosti
- pripravili bomo dva oz. tri dogodke v okviru občinskega praznika
- jeseni bomo na oder postavili novo gledališko predstavo ter z njo gostovali v občini in izven nje

(gostovanja izven občine vključujejo tudi promocijo občine)

- udeležili se bomo izobraževanj, ki nam bodo v pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodkov
- pridobivanje novih aktivnih članov društva

Naša velika želja je, da bi skupaj z ostalimi kulturnimi društvi in v prvi vrsti s šolo našli več skupnih projektov, pri katerih bi lahko sodelovali, ter tako še bolj vpeli kulturno dogajanje v življenje naših občank in občanov. Vsekakor pa si bomo prizadevali, da bodo naše prireditve zanimive za vse naše občane in tudi za podpornike našega društva širom Slovenije, ki si naše prireditve z velikim veseljem ogledajo. Prizadevali si bomo naš program popestriti še s kakšnimi drugimi oblikami kulturnega udejstvovanja ne samo z utečenimi dejavnostmi.

Predstavljen je vsebinski oz. programski del dejavnosti društva. Pomembno pa je omeniti še, da moramo kot lastniki kulturnega doma skrbeti še za njegovo vzdrževanje in za investicijska vlaganja, ki jih tak objekt potrebuje.

3.2.2. Kulturno društvo Bočna

Začetki kulturnega udejstvovanja v Bočni segajo v čas, ko se je pojavil organizirano zborovsko petje, za začetek velja letnica 1905. Prvi organizator zborovskega petja je bil Branko Zemljič, takratni učitelj v Bočni. Naslednji podatek omenja, da je bil v Bočni konec leta 1909 ustanovljen moški pevski zbor. V dvajsetih letih je v Bočni služboval učitelj Milan Apih, ki je po svojem prihodu ustanovil pevski zbor. Leta 1931 je bil ustanovljen pripravljalni odbor pevskega zbora. tri mesece po registraciji se je Pevsko društvo lotilo naloge organizirati pevskega koncerta. Koncert je dobro uspel, saj so se ga udeležila tudi društva iz bližnje okolice. V času pred II. svetovno vojno je bilo društvo zelo aktivno. Vsako leto je bil sklican občni zbor. Pestra aktivnost se je nadaljevala po vojni, leta 1952 je bila tudi otvoritev zadružnega doma, ki je imel tudi dvorano z odrom. Ta otvoritev je za kulturno življenje v Bočni pomenila zelo veliko, saj so lahko prireditve izvajali v zadružnem domu. Leta 1953 je prišlo do organizacijske spremembe. Organizirano je bilo Kulturno umetniško društvo Bočna, v okviru katerega je med drugim delovala tudi pevska sekcija, leta 1962 pa so se preimenovali v Prosvetno društvo Bočna. Koncem petdesetih let je prišlo do vpada aktivnosti in društvo je bilo dokaj nedejavno, pevski zbor je zopet začel aktivno delovati leta 1968, ko je bil ustanovljen moški zbor, leto kasneje pa je zaživel tudi ženski zbor. V sedemdesetih sta bila zbora zelo aktivna. Vsako leto so priredili več koncertov ter sodelovali na raznih proslavah in prireditvah. Najpomembnejši dogodek v sedemdesetih letih je bil prav gotovo slavnostni koncert ob 70. obletnici pevskega delovanja v Bočni. Prireditev je bila skrbno pripravljena in je tudi zelo dobro uspela. Podelili so številna priznanja. Tako moški kot ženski pevski zbor sta delovala tudi ves čas v osemdesetih. Pevsko društvo Bočna je danes še posebej ponosno na prireditev Pesem pomladi, ki je prvič potekala leta 1995. Idejni vodja je bil Mitja Venišnik. Vsako leto so povabljeni številni zbori iz cele Slovenije.

Trenutna aktivnost društva

Moški pevski zbor ima bogato, preko sto let staro tradicijo, vodi ga Matjaž Železnik. Združuje moške in fante iz občin Gornji Grad, Nazarje in Rečica ob Savinji. Je edini s takšno tradicijo in medgeneracijsko povezovalnostjo, ponašajo se z lastno zgoščenko. Gojijo ljubezen do slovenske ljudske pesmi in tudi preostalih zvrsti glasbe. Pevke ženskega pevskega zbora pod vodstvom Jožeta Pustoslemška, ki so redne gostje na krajevnih prireditvah, prav tako negujejo slovenske ljudske pesmi in preostale zvrsti glasbe. V organizaciji Kulturnega društva Bočna že desetletje poteka večer zborovskega petja ali Pesem pomladi, ki v Bočno pripelje najboljše zasedbe iz vse Slovenije. Poleg zborovskega petja je v Bočni v okviru Kulturnega društva nedavno nastala folklorna skupina, katere cilj je ohranjati kulturno in oblačilno dediščino naših krajev, hkrati pa neguje ljudske pesmi in plese, sodelujejo na mnogih srečanjih in povorkah. Sicer pa je Kulturno društvo Bočna organizator oziroma soorganizator petih stalnih letnih prireditev, ki se zvrstijo tekom leta. Te so: Pokaži kaj znaš, Koncert ob materinskem dnevu, Pesem pomladi, Bočna pleše in Božično-novoletni koncert.

Cilji v obdobju 2014-2017

- zaradi vedno večjih stroškov (ogrevanje, SAZAS, potni stroški, ...) obdržati odprt program kulture – moški pevski zbor, ženski pevski zbor, folklorna skupina,
- izpeljati pet vsakoletnih stalnih prireditev (Pokaži kaj znaš, Koncert ob materinskem dnevu, Pesem pomladi, Bočna pleše in Božično-novoletni koncert),
- oživeti ljubiteljski kulturni odmev prihodnje leto ob 10. obletnici Pokaži kaj znaš, 20. obletnici Pesmi pomladi in 110. obletnici organiziranega petja v Bočni,
- sodelovanje z drugimi društvi (PGD, DU, borci, čebelarji,...).

3.2.3. Kulturno društvo Lojze Savinšek Nova Štifta

Zgodovina Kulturnega društva Nova Štifta se je začela po 2. svetovni vojni, ko so učitelji takratne šole v Novi Štifti ustanovili Izobraževalno umetniško društvo Lojze Savinšek. Kulturno društvo je bilo ustanovljeno 14.10.1949 in se je tudi poimenovalo po pesniku Lojzetu Savinšku, ki je bil rojen v Novi Štifti. V ospredju delovanja društva so bile gledališke predstave, ki so bile zelo dobro obiskane. Leta 1963 je bilo KD vpisano v register društev. Kulturno društvo je bilo nosilec kulturnega dogajanja v kraju. Prirejali so razne kulturne prireditve, proslave za počastitev državnih praznikov, razna srečanja, obiske kulturnikov iz drugih krajev in drugo. Gledališka dejavnost je bila v različnih obdobjih različno močno prisotna. Velik preporod je gledališka dejavnost doživela v letu 1983, ko se je vključila nova generacija kulturnikov. Skoraj dvajset let do vsako leto uprizorili novo gledališko igro. Potekala so tudi gostovanja po drugih krajih Zadrecke in Savinjske doline. Število gledalcev je bilo vedno zelo veliko, dvorane pa nabito polne.

Kulturni program društva v zadnjih letih predstavljajo gledališka dejavnost, ljudsko petje ter otroški in mladinski pevski zbor. Gledališko dejavnost udeležujejo z nekaj kratkimi monoizvedbami ter skupinskimi izvedbami, ki jih vključimo v prireditve kot samostojne točke kulturnega programa. Z monoizvedbami sodelujejo tudi na prireditvah izven domačega kraja, predvsem v krajih Savinjske in Zadrecke doline. V društvu delujeta ljudski pevki, ki gojita tradicijo ljudskega izročila na področju ljudskih pesmi. Sodelujeta na krajevnih prireditvah, prireditvah v občini ter na prireditvah v drugih krajih. Že nekaj let deluje v okviru društva otroški in mladinski pevski zbor. Čeprav je večina nastopov še vedno namenjena petju pri mašah, pa so svojo dejavnost razširili tudi na druga področja in sodelovali na nekaterih prireditvah. Zasnovano je delo naprej. Najpomembnejše so domače prireditve, s katerimi želijo ohranjati in

razvijati kulturno ustvarjanje domačih izvajalcev. Na teh prireditvah se prepletajo tako gledališke, pevske in plesne dejavnosti ter dejavnost ljudskega petja.

Prireditev Pozdrav pomladi je namenjena predvsem materam in ženam, seveda pa tudi drugim krajanom. Prireditev poteka že osmo leto zapored v sodelovanju s Podružnično osnovno šolo Nova Štifta.

Kulturni projekt Zapoj z menoj je namenjen predstavitvi domačih odraslih glasbenih skupin, tako instrumentalnih, kot vokalnih. Prireditve se udeleži različno število skupin. Poleg tega običajno vključijo še gledališko dejavnost. Po nastopu je v dvorani družabno srečanje s pogostitvijo vseh nastopajočih. Cilji kulturnega projekta so predvsem predstavitev dejavnosti instrumentalnih in vokalnih skupin domačemu občinstvu ter druženje po nastopu.

Kulturni projekt Adventne delavnice je namenjen medgeneracijskemu druženju krajanov Nove Štifte in bližnje okolice. Delavnica poteka pod vodstvom mentoric, ki se ukvarjajo z izdelovanjem raznih ročnih del in obvladajo izdelovanje adventnih dekoracij. Cilj kulturnega projekta je v prvi vrsti medgeneracijsko druženje in izdelava raznih adventnih dekoracij.

Glasbeni večer je že tradicionalna prireditev v decemberskem času v Novi Štifti. Namenjena je predvsem predstavitvi glasbene dejavnosti krajanov in krajank Nove Štifte. Povabljeni pa so tudi tisti, ki se ukvarjajo z glasbo iz bližnje okolice. Prednost imajo osnovnošolci in srednješolci. Del kulturnega programa pripravijo tudi učiteljice in učenci POŠ Nova Štifta. Po prireditvi pripravijo za nastopajoče pogostitev, otroci pa so običajno prejeli darilca.

Kulturni projekti so v celoti nepridobitnega značaja in se izvajajo na nivoju društva, kraja in občine.

Cilji v obdobju 2014-2017

- izvajati že ustaljene in dobro obiskane prireditve,
- izvajati kulturne projekte, ki imajo tradicijo,
- izvajati dosedaj uspešen kulturni program društva,
- pomladiti članstvo,
- pridobiti mlade v kraju za aktivno delo v društvu,
- ustanoviti gledališko skupino mladih,
- krepiti kulturno življenje v kraju,
- sodelovati z Podružnično osnovno šolo,
- vključiti v aktivnosti čimveč krajanov,
- krepiti medgeneracijsko sodelovanje,
- aktivno vključiti starejše občane,
- sodelovati na prireditvah v drugih krajih,
- sodelovati z drugimi kulturnimi društvi v lokalni skupnosti,
- krepiti družabna srečanja v kraju,
- krepiti socialno mrežo.

3.2.4. Kulturno društvo Godba Zgornje Savinjske doline Mozirje

Godba Zgornje Savinjske doline je prostovoljno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki ljubiteljsko delujejo na področju glasbene kulture s ciljem glasbenega izpopolnjevanja in javnega nastopanja. Po veljavni zakonodaji je organizirana kot društvo z imenom Kulturno društvo Godba Zgornje Savinjske doline. Sedež društva je v Mozirju. Je članica Zveze slovenskih godb in tesno sodeluje Javnim skladom za ljubiteljsko kulturo Republike Slovenije. Namen društva je vzpodbujati kulturo in umetniško glasbeno dejavnost in tako prispevati k pospeševanju in razvoju splošne in še posebej glasbene kulture na območju vseh zgornjesavinjskih občin: Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Luče, Solčava ter Gornji Grad.

Svoj namen in cilje uresničuje društvo z izvajanjem naslednjih nalog:

- organizira godbeno dejavnost in z nastopi prispeva k popestritvi kulturnih oz. vsakršnih javnih

- prireditve, kjer je njeno sodelovanje zaželeno,
- skrbi za šolanje mladih glasbenikov in za strokovno vzgojo vseh članov godbe,
- sodeluje pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnih programov,
- sooblikuje kulturno politiko doline,
- podeljuje priznanja in nagrade za uspešno kulturo delovanje.

Večji del članov društva je glasbeno izobraženih. Svoje znanje so pridobili s šolanjem v Glasbeni šoli Mozirje ter kasneje v Glasbeni šoli Nazarje.

Cilji v obdobju 2014-2017

- kontinuirano izvajanje programa godbeništvā,
- sodelovanje na vseh pomembnejših prireditvah v Zgornje Savinjski dolini ter izven nje,
- organizacija in izvedba pregledih letnih koncertov,
- organizacija in izvedba tematskih koncertov (velikonočni koncerti, pomladanski koncerti, jesenski koncert, ...),
- doseganje najvišjih rezultatov na državnih tekmovanjih,
- udeležba na preglednih revijah, festivalih in ostali srečanjih pihalnih orkestrōv
- projektno sodelovanje z občinami Zgornje Savinjske doline, Glasbeno šolo Nazarje, JSKD-jem ter Zvezo slovenskih godb.

3.2.5. Kulturno društvo Pušeljci

Kulturno društvo Pušeljci združuje pet žensk iz različnih koncev Zgornje Savinjske doline, katere družī ljubezen do ljudske pesmi. Kolektiv, ki ga sestavljajo Betka Ročnik, Dragica Vršnak, Ivana Žvipelj, Magda Ermenc in Marjana Rihter, se je premierno zbral leta 1999 v okviru pevske prireditve Pesem pomladi v Bočni. Micka Ročnik, ki je bila poznana zbirateljica ljudskega gradiva, jim je priskočila na pomoč z že zbranimi ljudskimi napevi, prav tako pa jim je izdelala ljudske kostume iz začetka devetnajstega stoletja. Sicer pa zasedba nastopa na srečanjih ljudskih pevcev in godcev, na različnih spominskih srečanjih in obletnicah, na promocijah skupin in združenj in na koncertih širom po Sloveniji. Na svojih gostovanjih doma in v tujini pa se poleg skrbi za ohranjanje ljudskega petja trudijo predstavljati in promovirati Zgornjo Savinjsko dolino.

Cilji v obdobju 2014-2017

- skrb za ljudske šege, pesmi, ples in jezik,
- promoviranje Zgornje Savinjske doline,
- organizacija samostojnih projektov,
- sodelovanje na raznih kulturnih prireditvah,
- sodelovanje z drugimi društvi v občini Gornji Grad in izven nje.

3.2.6. Kulturno društvo Čar

Ansambel Čar deluje od 1.1.2007, pod okriljem kulturnega društva Čar pa deluje od 22.10.2008. V teh letih so dosegli veliko uspehov, tako na državni kot tudi na mednarodni ravni (v nadaljevanju):

2008

- Festival slovenske narodno zabavne glasbe Vurberk; Srebrni zmaj – 2. nagrada občinstva za skladbo stari ženin,
- Predizbor festivala Vurberk v Podnanosu – 2. nagrada občinstva za skladbi Stari ženin in

Nikoli več ne bo pomlad,

- Festival Odmev z Boča – 1. nagrada za najboljšo melodijo Zakaj mi trkaš na srce, ki jo je napisala Vera Šolinc in 3. nagrada strokovne komisije Bronasta velikonočnica,
- Festival v Lučah – 2. nagrada občinstva za skladbo Stari Ženin.

2009

- Festival slovenske narodno zabavne glasbe Vurberk – Zlati zmaj – 1. nagrada občinstva
- Celjskih 5 – uvrstitev na lestvico med najboljših 5 ansamblov na Celjskem v letu 2008 (po izbiri poslušalcev radia Celje in bralcev Novega tednika),
- Festival v Lučah – Zlati kolovrat – 1. nagrada občinstva za pesem Hiša iz kart.

2010

- Festival Vurberk: direktna uvrstitev v finale, na samem festivalu pa smo osvojili 2. nagrado občinstva,
- Festival pesmi o vinu: uspešen nastop na 2. festivalu o vinu. Predstavili smo se s skladbo Vince in majolke, ki je bila leta 1986 že posneta iz strani Celjskega instrumentalnega kvinteta, sedaj pa jo je za nas priredil Igor Podpečan,
- Festival Ptuj: 1. nagrada za najboljšo besedilo za pesem Dež in sonce, ki ga je napisala ga. Fanika Požek in uvrstitev na odlično 2. mesto s pesmijo Nocoj bi rada plesala po glasovanju preko televotinga.

2011

- Festival narodno zabavne glasbe Ptuj: uvrstitev v finale, v finalnem večeru pa smo po izboru poslušalcev preko televotinga zasedli 3. mesto s pesmijo Če sreča te kdaj zapusti.

Trenutna aktivnost društva

Društvo je trenutno v polnem delovanju. Nekaj programov smo že izvedli, nekaj nam jih je še ostalo do konca leta.

Cilji v obdobju 2014-2017

- sodelovanje v oddajah na RTV SLO,
- povezava in sodelovanje društev v občini Gornji Grad,
- sodelovanje na festivalih narodno zabavne glasbe v Sloveniji,
- sodelovanje na festivalih narodne in zabavne glasbe v tujini
- z dogodki pokazati ljudem kako pomembna je kultura za naš kraj
- snemanje novih avtorskih pesmi
- avtorstvo besedil in glasbe
- snemanje avtorskih videospotov

3.3. KULTURNI PROGRAMI

Kulturni programi predstavljajo kulturo, ki združuje ostale institucionalizirane ustvarjalce in poustvarjalce kulturnih vsebin, ki se poleg redne ukvarjajo tudi s kulturno dejavnostjo.

3.3.1. Glasbena šola Nazarje

Začetek glasbenega šolstva v Zgornji Savinjski dolini sega že v šolsko leto 1970/71. Takrat je bila ustanovljena prva glasbena skupina, ki je vključevala 13 harmonikarjev in leto kasneje še

6 kitaristov. V šolskem letu 1976/77 je organizacijsko dejavnost glasbene šole vodila Delavska univerza Mozirje. Ob podpori Občinske izobraževalne skupnosti Mozirje, ki jo je vodil prof. Rudi Kuhar je dejavnost glasbene šole rasla; povečalo se je število učencev in število zaposlenih. Takrat je največ težav predstavljalo dislocirano poučevanje. Oddelki glasbene šole so namreč gostovali v prostorih osnovnih šol, v gasilskem domu Mozirje, kasneje pa v delavskem domu Nazarje in v prostorih Delavske univerze Nazarje. Ta čas je bil izredno pomemben za obstoj glasbenega šolstva v dolini. Prostore in finance je zagotavljala Delavska univerza v Mozirju, kadre in pedagoški nadzor pa Glasbena šola Fran Korun Koželjski iz Velenja. Število učencev je iz leta v leto naraščalo in želja po izobraževanju trobil in pihal je bila vse močnejša, še zlasti zaradi potreb Delavske godbe Občine Mozirje. Leta 1987/88 so se vpisali prvi učenci pihal, trobil in tolkal in kmalu je sledilo sodelovanje v šolskem pihalnem orkestru.

Delavska univerza je naposled pridobila svoje prostore v Nazarjah in z njo se je tudi glasbena šola preselila iz Mozirja. Pisarne Delavskega doma in ostali prostori v njem so v popoldanskem času postale učilnice glasbene šole. Po katastrofalnih poplavah leta 1990, ki so prizadele tako Delavski dom Nazarje in Delavsko univerzo Nazarje, je glasbena šola s pomočjo dobrotnikov in ob domači pomoči dobila tudi nekaj nove glasbene in avdio opreme. Že v letu 1991 je tedanji direktor Delavske univerze v Nazarjih Miran Bele uspel pridobiti prostore v Gradu Vrbovec in sredstva za nakup najnujnejše opreme. Leta 1993 se je Delavska univerza preorganizirala v podjetje, zato se je morala preorganizirati tudi glasbena šola. 12. julij 1993 velja kot rojstni dan glasbene šole. Takrat je Skupščina Mozirje sprejela sklep o ustanovitvi našega zavoda, za vodjo imenovala gospo Olgo Klemše. V šolskem letu 1993/94 so na Glasbeni šoli Nazarje učenci že lahko izbirali učenje naslednjih inštrumentov: klavirja, harmonike, kitare, različnih trobil, flavte, klarineta, kljunaste flavte, tolkal in violine. K pouku se je vpisalo 140 učencev. Mladinski pihalni orkester je deloval v sodelovanju z Delavsko godbo Mozirje, saj še niso bili dani vsi pogoji za samostojno delo. Dvorano namenjeno njihovim dejavnostim so v gradu pridobili v letu 1995/96. Leta 1996/97 so pričeli s samostojnim delom Mladinskega pihalnega orkestra. Julija 1997 je občinski svet Občine Nazarje sprejel Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Glasbene šole Nazarje; zamejil je šolski okoliš občin: Mozirje, Ljubno ob Savinji, Luče, Gornji Grad in občino Nazarje kot ustanoviteljico.

Pomemben datum je tudi marec 1998, saj so prisostvovali postavitvi temeljnega kamna za gradnjo nove osnovne šole v občini Nazarje, v kateri je kasneje svoje prostore dobila tudi Glasbena šola Nazarje. Odprtje novih prostorov Glasbene šole Nazarje je predstavljalo velik korak pri razvoju. V šolskem letu 2000/01 so v Lučah odprli dislociran oddelke za učence. Ena večjih pridobitev Glasbene šole v zadnjem obdobju je bila dograjen nov prizidek šoli z samostojnim vhodom. V okviru občinskega praznika so ga odprli septembra 2011. V zadnjih dveh letih sta postala privlačna dva nova programa: balet in plesna pripravnica. Na šoli so v ta namen preuredili dvorano in zagotovili vse materialne pogoje. Z vsemi nastopi, ki so jih imeli v šolskem letu 2012/13, so zelo uspešno poskrbeli za dodatno promocijo. V minulem šolskem letu 2012/2013 je bil vpis že 272 učencev.

Trenutne aktivnosti

V zadnjih letih so naredili ogromno delo v smislu razvoja šole, uvedbe novih programov, povečanja števila učencev in razširitev koncertne dejavnosti, ki je namenjena vsej Zgornje Savinjski dolini. Uspešno so uvedli pouk harfe, ansambelsko igro harmonike in pouk plesne pripravnice ter baleta kot nadstandardni program. Pri teh programih se že kažejo sadovi dela, saj so učenci v zadnjih dveh letih prejeli več visokih nagrad na mednarodnih tekmovanjih. So tudi zelo uspešni pri svojem delu, Sicer pa Glasbena šola Nazarje tudi sodeluje z drugimi institucijami v občinah ustanoviteljicah, izvaja dela po Letnem delovnem načrtu, ima skupno preko 80 nastopov, koncertov in drugih oblik javnega nastopanja (šolsko leto 2012/13). Učenci

imajo to srečo, da jim lahko nudijo visoko izobražen kader z ustreznimi diplomami pridobljenimi tako v Sloveniji kot tujini. Zavod je vedno posloval pozitivno z izjemo lanskega leta 2013, ko so bili prisiljeni poravnati drugi del $\frac{3}{4}$ plačanih nesorazmerij. Letos bodo prisiljeni odpuščati, saj nam sredstva, ki so predvidena za izplačilo plač ne zadoščajo za tekoče poslovanje do konca leta 2014. Ne bodo zmanjšali števila učencev, bodo pa morali dodatno obremeniti učitelje

Cilji v obdobju 2014-2017

- nadaljevanje kvalitetnega izobraževanja na osnovni stopnji,
- prizadevali si bomo za povečanje števila učencev oziroma širitev, ki je bila v zadnjih letih zaradi krize ustavljena,
- vzpodbujali bomo vpis na deficitarne inštrumente,
- trudili se bomo še naprej dosegati visoke rezultate na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih,
- odkrivanje mladih glasbenih talentov ter razvijanje njihove nadarjenosti in usmerjanje na nadaljnjo glasbeno pot,
- doseganje ustreznega znanja za začetek delovanja v ljubiteljskih instrumentalnih ansamblih in pevskih zborih,
- načrtno izboljševanje glasbene izobraženosti v našem okolju, oziroma vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine,
- sodelovanje z drugimi kulturnimi organizacijami in ustvarjalci v dolini,
- sodelovanje z drugimi glasbenimi šolami (medsebojna izmenjava koncertov)
- sodelovanje z vsemi občinami Zgornje Savinjske doline
- prirejanje koncertov različnih zvrsti in glasbenih delavnic ter krajših oblik seminarjev
- nadaljevali bomo z nadaljnjim izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih
- uvajanje novih programov (jazz zabavna glasba, narodnozabavna glasba...).

3.3.2. Osnovna šola Gornji Grad

Vemo, da se skupaj z ustanovitvijo vsake šole na njej začnejo odvijati razne kulturne dejavnosti, ki povezujejo šolo z njenim okoljem.

Le-te so se na naši šoli združile v obliki krožkov v Šolsko kulturno društvo (ŠKD) 24.10.1980, ki je vsa leta vzorno sodelovalo s kulturnimi in ostalimi društvi v kraju. Izvedli smo več skupnih projektov; npr. odrsko postavitve Vorančevih Samorastnikov, naši učenci os plesali pri veseloigri Ta veseli dan ali Matiček se ženi, sodelovali smo pri večini izvedb krajevnih proslav in prireditev ter bili pri mnogih organizatorji. Šolo in kraj smo zastopali tudi v Avstriji (avstrijska Koroška, Maria Saal, Mauthausen).

Naše mentorice so skupaj z učenci izpeljale nad dvajset otroških iger. Z njimi smo se udeležili medobčinskih in regijskih srečanj (Pika Nogavička, Kresniček, Modra vrtnica, ...).

Učenci gledališkega krožka so skupaj z mladimi "turisti" zastopali šolo in kraj na tekmovanjih *Turizmu pomaga lastna glava* ter prejeli več srebrnih in zlatih državnih priznanj.

Naši pevski zbori tradicionalno uspešno nastopajo na pevskih revijah, prav tako pa so vse bolj prodorni tudi mali folkloristi.

Mladi likovniki so na srečanjih in tekmovanjih dosegali visoka priznanja. Tudi mladi literati sodelujejo na literarnih natečajih, od koder se vračajo s priznanji in pohvalami.

Vsa leta naši nadarjeni glasbeniki sodelujejo pri otvoritvah likovnih razstav v "Šteklju".

Trenutna aktivnost

Vse prej naštetih dejavnosti izvajamo tudi sedaj in jih načrtujemo še za prihodnost v okviru krožkov in izbirnih vsebin, kot so:

- GKL – gledališki klub
- dramsko-recitacijski krožek
- literarno-novinarski krožek
- folklorne skupine
- likovni krožek
- pevski zbori – OPZ in MPZ

Cilji v obdobju 2014 - 2017

Mnogi učenci so z vključevanjem v šolske kulturne dejavnosti pridobili prve tovrstne osnove, izkušnje in znanje, kar jim je bila dobra popotnica za kasnejše udejstvovanje na odrskih deskah in v drugih kulturnih okoljih. V tem duhu jih načrtujemo vzgajati še v prihodnje.

3.4. OSTALA KULTURA

Pod ostalo kulturo so uvrščene posamezne kulturne aktivnosti oz. kulturni projekti, ki jih izvajajo ostali oblikovalci kulturne podobe občine Gornji Grad. Na tem mestu je potrebno omeniti tradicionalno prireditev Čebelarski praznik, za organizacijo katere v vsebinskem in strokovnem smislu skrbi Občina Gornji Grad, Čebelarska družina Gornji Grad in Turistično društvo Gornji Grad.

3.4.1. Turistično društvo Gornji Grad

Že leta 1892 je bil v Gornjem Gradu ustanovljen »Klub za olepšanje trga«, ki velja za predhodnika današnjega Turističnega društva. Gornji Grad je bil med prvimi kraji na področju današnje Slovenije, kjer je bilo ustanovljeno takšno društvo. Kmalu pa se je pokazalo, da urejenost kraja in lepa narava predstavlja tudi magnet za obiskovalce od drugod. Tako so kraj že kmalu po 1. svetovni vojni pričeli obiskovati turisti iz različnih krajev tedanje države SHS. Turistično društvo jim je pri tem nudilo vse potrebne informacije in pomoč, saj takrat turistične agencije v današnji obliki sploh še niso obstajale. S podobno dejavnostjo je društvo nadaljevalo tudi po 2. svetovni vojni, zlasti v 60. in 70. letih, ko je v Gornji Grad prihajalo največ turistov do sedaj. Vzporedno s tem je naraščala tudi potreba po urejenosti kraja in okolice, pojavile so se prve zamisli o postavitvi muzejskih zbirk, saj je bilo po zaslugi nekaj zagnanih domačinov zbranega že precej materiala. V 90. letih so se te zbirke uredile in postavile tako, da danes poleg katedrale predstavljajo največjo turistično zanimivost v samem kraju.

Poleg turistične promocije kraja in občine pa turistično društvo skrbi tudi za kulturno pestrost dogajanja. Kot organizator posameznih koncertov in poleg čebelarske družine tudi soorganizator prireditve Čebelarski praznik je aktivno tudi na tem področju.

3.4.2. Čebelarski praznik

Čebelarski praznik je prireditev z dolgoletno tradicijo in velikim lokalnim pomenom, saj je dejavnost čebelarstva močno prisotna na območju občine Gornji Grad. Prireditev, ki se vsako leto izvede sredi julija, je nekakšen poklon tej tradicionalni dejavnosti. V okviru same prireditve se zvrstijo številne dejavnosti in aktivnosti. V začetni tradicionalni povorki se poleg praporščakov čebelarskih društev SAŠA regije in čebelarjev, zvrstijo tudi druga društva tako iz gornjegrajske občine kot tudi širše.

Tekom dneva se razvrstijo tudi razna predavanja na temo čebelarstva, obiskovalci lahko poizkusijo in kupijo med in številne druge medene izdelke, seveda pa ne gre tudi brez

zabavno-družabnega programa z glasbeniki, raznimi tekmovanji, itd. Čebelarski praznik je tako družabna prireditev, katere cilj je promovirati in predstavljati čebelarsko dejavnost in tradicijo v občini Gornji Grad, hkrati pa na prijeten način družiti čebelarje in ostale obiskovalce.

4. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA V OBČINI GORNJI GRAD

Na podlagi 70. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13) Občina Gornji Grad nima v lasti javne kulturne infrastrukture.

Objekti, kjer se izvajajo kulturne dejavnosti so:

- **Kulturni dom Gornji Grad**, lastnik Kulturno društvo Gornji Grad, parc. št. 166/6, k.o. Gornji Grad,
- **Kulturni dom Bočna**, lastnik Kulturno društvo Bočna, 143/3, parc. št. 484/3, k.o. Bočna,
- **Kulturni dom Nova Štifta**, lastnik Kulturno društvo Lojze Savinšek Nova Štifta, parc. št. 514/4, k. o. Šmiklavž,
- **Štekl**, lastnik Nadškofija Ljubljana, parc. št. *2/2, k. o. Gornji Grad.

Za izvajanje programov in projektov, katerih izvajalec je Občina Gornji Grad, kulturna društva občini zaračunavajo najemnino in materialne stroške.

5. PRORAČUNSKO FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI

5.1. SREDSTVA ZA DELOVANJE

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo prinaša novosti glede sistema financiranja, ki jih je potrebno upoštevati tudi na lokalni ravni. Koncept javnih kulturnih dobrin sicer poskuša obravnavati kulturne izvajalce enotno, vendar pa je potrebno za različne kategorije kulturnih izvajalcev uveljaviti različne režime financiranja.

Javne kulturne dobrine se zagotavljajo s financiranjem javne službe in financiranjem kulturnih projektov. Pomembna novost zakona je, da se pri financiranju javne službe v kulturi upoštevajo enake osnove za izračun sredstev pri izvajalcih, ki so javni zavodi, kot pri drugih izvajalcih javne službe in javnih kulturnih programov ter projektov.

Financiranje kulturnih dejavnosti v občini Gornji Grad se izvaja v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju programov in projektov na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Gornji Grad (Uradno glasilo Zgornjesavinjskih občin, št. 15/2011) in sprejetim proračunom Občine Gornji Grad.

5.2. SREDSTVA ZA DELOVANJE OSTALIH DRUŠTEV

Glede na to, da se nekatera društva financirajo direktno s pogodbo, ki deluje na območju celotne Zgornje Savinjske doline in so njihovi člani tudi občani občine Gornji Grad, bo potrebno spremeniti pravilnik na način, da bodo enakovredno obravnavani pri prijavi na razpis.

6. POSTOPKI LETNEGA NAČRTOVANJA IN POROČANJA ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Občina Gornji Grad skladno z zakonom v letih 2014–2017 predvideva tri načine financiranja:

- a) financiranje javnih zavodov preko neposrednega poziva in izdaje sklepov o javnih sredstvih;
- b) financiranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in programov na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva in sklenjene letne pogodbe o financiranju;
- c) financiranje kulturnih projektov na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva in sklenjene pogodbe.

Letno načrtovanje kulturnih dejavnosti se sprejme s potrditvijo proračuna za tekoče leto, poročanje sledi ob sprejemanju zaključnega računa.

7. DOLGOROČNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE

Kulturno udejstvovanje v Občini Gornji Grad ima bogato tradicijo na področju zborovskega petja, dramske dejavnosti, glasbenega ustvarjanja in na folklornem področju. Smotno je, da na teh področjih temelji tudi nadaljnji razvoj kulture v Občini Gornji Grad. Občina Gornji Grad bo še naprej zagotavljala namenska sredstva na vseh področjih kulture.

Občina bo tako poleg javnih kulturnih dobrin, ki jih predvideva zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), dolgoročno podpirala tudi ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Kulturnim dejavnostim je še naprej potrebno nameniti mesto v strategiji nadaljnjega razvoja in ravno pričujoči lokalni program kulture ima namen zagotoviti pogoje za skladen razvoj kulture, pogoje za dvig kulturne ustvarjalnosti in dostopnost kulturnih dobrin ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Stremeti je potrebno k zagotavljanju dostopnosti kulture vsem občanom, kar lahko dosežemo z optimalnim delovanjem in razvijanjem javne kulturne infrastrukture, zagotavljanjem dostopnosti javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev in zagotavljanjem kvalitetnih programov. Občina Gornji Grad bo sodelovala pri kulturni vzgoji občanov, še posebej šolske populacije, in spodbujala članstvo v društvih, ki se ukvarjajo s kulturo.

Pomembno je tudi, da kultura poleg samim izvajalcem, ostaja skrb tudi tistim, katerim je namenjena – torej uporabnikom. Dobro pa je tudi, da se izvajalci kulturnih dejavnosti med sabo povezujejo in sodelujejo.

Občina Gornji Grad se bo zavezala, da bo financirala kulturne dejavnosti v okviru načrtovanih proračunskih postavk in da bo s tem ohranjala obstoječe vsebine, po zmožnostih dodajala nove, hkrati pa skrbela za povečevanje deleža samofinanciranja pri izvedbi kulturnih vsebin.

8. VIRI

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS št. 77/07-UPB, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13),
- Statuti in ostala organizacijska dokumentacija subjektov kulture v občini Gornji Grad,
- Razvojne usmeritve subjektov kulture z opredelitvijo srednjeročnih ciljev.